

بررسی فیتوشیمیایی چهار رقم بابونه اصلاح شده کشت شده در شرایط آب و هوایی

مشهد

مجید عزیزی

گروه علوم باغبانی، دانشگاه فردوسی مشهد

به منظور تامین نیاز صنایع داروسازی داخلی و مقایسه فیتوشیمیایی ارقام تتراپلوئید و دیپلوئید بابونه و با در نظر گرفتن خواص کیفی بابونه‌های خودروی ایران، بذور چهار رقم اصلاح شده جرمانیا، بودگلد، بونا و گورال که از آلمان و اسلواکی خریداری شد در شرایط آب و هوایی مشهد کشت گردید. در مرحله گلدهی کامل گلها برداشت گردید و جمعا سه برداشت در طی یک دوره رشد صورت گرفت. سپس با استفاده از کلونجر اسانس نمونه‌ها استخراج و اجزای آن‌ها با استفاده از دستگاه GC-MS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت. شاخص‌های رشد مانند ارتفاع بوته، قطر گل، درصد ماده خشک، عملکرد گل و میزان اسانس و اجزای آن در یک آزمایش مزرعه‌ای در قالب طرح بلوک‌های کامل تصادفی با چهار تکرار بررسی شد. نتایج حاصله نشان داد

که از نظر عملکرد گل، رقم گورال با مقدار ۲۲۱/۱۵ گرم گل خشک در متر مربع برتر از بقیه بود و از این نظر با رقم بودگلد اختلاف معنی داری نداشت. کمترین عملکرد گل برابر ۱۰۴/۹۵ گرم گل خشک در متر مربع و مربوط به رقم بونا بود. مقایسه میزان اسانس ارقام نشان داد که بین برداشت‌ها در هر رقم از این نظر اختلاف قابل توجهی وجود دارد. بیشترین میزان اسانس برابر ۰/۹۶۵ درصد وزنی و در برداشت اول رقم بونا به دست آمد در حالی که کمترین میزان اسانس برابر ۰/۶۲۷ درصد وزنی و از برداشت سوم رقم جرمانیا حاصل شد. مقایسه میزان کامازولن موجود در نمونه‌ها نشان داد که بایونه‌های مورد بررسی در تحقیق بین ۹/۶ تا ۱۴ درصد کامازولن دارند. مقایسه کامازولن در برداشت‌های متوالی نشان داد که در هر چهار رقم مورد بررسی میزان کامازولن در برداشت دوم بیشتر از برداشت اول و سوم است. بررسی بقیه اجزاء اسانس شامل آلفا بیسابلول، آلفا بیسابلول اکسید ب، بتا اوسیمین، فارنزن، پاراسیمین، بتا فارنزن و کارواکرول نشان داد که ارقام بایونه مورد بررسی با یکدیگر تفاوت دارند و در بین این ترکیبات آلفا بیسابلول اکسید ب از این نظر قابل توجه بود در حالی که از نظر میزان کارواکرول، بتا اوسیمین و پاراسیمین اختلاف زیادی بین ارقام وجود نداشت. از نظر میزان آلفا بیسابلول اکسید ب رقم گورال با بقیه تفاوت قابل توجهی داشت در حالی که ارقام بودگلد و جرمانیا از این نظر به هم نزدیک بودند و رقم بونا حد بینابین دو رقم دیگر بود. با توجه به کلیه نتایج به دست آمده می‌توان اظهار نمود که از نظر رشد و نمو و میزان اسانس و کامازولن در بین ارقام مورد بررسی در این تحقیق ارقام بودگلد و گورال برتر از بقیه بوده و برای شرایط آب و هوایی مشهد توصیه می‌گردند.